

Mgr. Hana Borovská, Ph.D.
Katedra českého jazyka a
literatury

borovska@mail.muni.cz
549 49 5023

definice rétoriky

etymologie: (Kohout, 17)

- *rhésis*, řec. - řeč
- *rhétor*, řec. - mistr slova x nikoliv člověk běžně hovořící
- *rhérorica* - česky „rétorika“ - věda o mluvení a o umění mluvit

různé významy termínu **rétorika** (Jelínek: Argumentace, 55):

- **1.** nauka o řečnictví
- **2.** řečnické umění
- **3.** pejorativně = hanlivě: nevhodné užívání nebo zneužívání řečnických prostředků
- **4.** teorie a praxe jazykové komunikace (rozšířený význam)

Zajímavý pohled na význam řečnických dovedností

- <http://blog.peoplecomm.cz/clanek/snidane-c-5>

Jaké vlastnosti mají dobří řečníci?

- <http://www.finmag.cz/cs/finmag/knizni-recenze/odhalte-tajemstvi-nejinspirativnejsich-prednasek/>

**Co je pro řečníka
ze všeho
nejdůležitější?**

Požadavky na ukončení předmětu:

- odevzdání písemné recenze vybrané rétorické příručky (z doporučené literatury nebo jiné), rozsah 4 normostrany
- docházka je nepovinná

PSYCHICKÁ PŘÍPRAVA K ŘEČNICKÉMU CVIČENÍ

**pseudorady
konstruktivní techniky
mentální trénink -
programování**

pseudorady (= málokdy trvale účinkují)

- improvizuj
- představuj si posluchače nahé, jako hlávky zelí...
- nacvičuj před zrcadlem a pozoruj se
- dej si panáka
- čti to
- ber to neformálně
- trému rozchod'
- tiskni k sobě prostředník a palec

relaxace

**aromaterapie (citrusy, růžový olej,
růžové dřevo, meduňka,
šalvěj, tymián, heřmánek)**

jóga: „hora“, sumeru ásána

André van LYSEBETH

**Parahams svámí
MAHÉŠVARÁNANDA,**

*Jóga v denním životě. Harmonie
těla, mysli a duše. Mladá fronta,
Praha 2006 (použitelná jsou i
starší vydání)*

Hudba

- Vlastimil MAREK, *Hudba jinak*. Eminent, Praha 2003.
- Vlastimil MAREK, *Tajné dějiny hudby*. Zvuk a ticho jako stav vědomí. Eminent, Praha 2000.

dechová cvičení

jak se vyrovnat s trémou

(zdroj: Špačková, Moderní rétorika – viz studijní literaturu)

- mentální trénink
- jiný typ mentálního tréninku – nejen pro boj s trémou: www.modraalfa.cz

Neverbální komunikace a hlasová technika

vzhled řečníka řeč těla

účinek sdělení závisí z:

- 55% na signálech řeči těla
- 38% na barvě a melodii hlasu
- 7% na obsahu mluveného slova

zásady:

- 1. seznámit se s prostorem a s akustickými podmínkami:
- 2. vybrat si vhodné místo pro mluvení
- 3. stát aktivněji než při neformálním rozhovoru
- 4. užívat otevřených gest

HLASOVÁ TECHNIKA

**frázování
modulace
artikulace**

frázování

- **př.:** *Když se vrátil z procházky // začal pilně pracovat // a vše včas dokončil.*
- **př. 1.** *Někteří poslanci odmítli // oprávněně navrhované změny v zákoně.
poslanci se nezachovali správně*

*2. Někteří poslanci odmítli oprávněně
// navrhované změny v zákoně.
poslanci se zachovali správně*

Modulace

- melodie řeči
  1. klesavá
  2. stoupavá
  3. mírně stoupavá nebo rovná
- dynamika řeči
- barva hlasu
- tempo řeči

- **artikulace**

j, h, v

samohlásky

poslední slabiky

poslední slova věty

Pořádně otevírejte ústa.